

PUNKAHARJU 15 Jousharjunniemi

Kivikautisen löytöpaikan lähistön koekaivaus

Simo Vanhatalo
1995

KAIVAUSKERTOMUS

Kohteen nimi:	Punkaharju 51 Jousharjunniemi
Muinaisjäännytystyyppi:	kivikautinen löytöpaikka
Inventointinumero:	51
Lääni:	Mikkelin lääni
Kunta:	Punkaharju
Kylä:	Kulennoinen
Paikan nimi:	Jousharjunniemi
Tila, rek.no:	Harjuaho, 16:5
Maanomistaja:	Heikki Laamanen
Osoite:	Koulukatu 13 A 3, 57130 Savonlinna
Peruskartta:	4122 12 Kulennoinen
Koordinaatit:	x = 6852 00 - 24 y = 4458 48 - 62 z = n. 80
Rahoittaja:	Museovirasto, koekaivausryhmä II
Tutkimusaika:	26. - 30.6. 1995
Tutkimustapa:	Koekuopitus
Tutkimusala / kaivausala:	6 000 m ² / 17 m ²
Kaivauksenjohtaja:	Simo Vanhatalo, HuK
Piirtäjä:	Päivi Maaranen, HuK
Kaivajat:	2 Punkaharjun kunnan palkkaamaa kaivajaa
Kaivauslöydöt v.1995:	-
Aikaisemmat löydöt:	KM 26788: kvartsi-iskoksia 3 kpl, (tarkastuslöydöt v. 1991 M. Huurre ja L. Lehtinen). Diar. 5.11.1991
Aikaisemmat tutkimukset:	Tarkastus: M. Huurre ja L. Lehtinen 1991
Lähistön muinaisjäännökset:	Punkaharju 1 Kaarniemi. (x = 6852 00, y = 458 35, z = n. 85) KM 17606, KM 17870, KM 18012, kampakeraamiikkaa ym. M. Schauman, kaiv. 1969, M. Perkko, tark. 1973. Punkaharju 2 Harjuaho (x = 6851 96, y = 458 52, z = 85) KM 17915, kampakeraamiikkaa ym. M. Perkko, tark. 1973. Punkaharju 50 Paaslahti (x = 6852 36, y = 4458 32, z = 80) KM 26687:1-6, saviastianpaloja ym. KM 27832. T. Sepänmaa, inv. 1991, Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen Muinais-Saimaa -projektin inv. 1993.
Valokuvat:	f. 103154-164, kuvat 1-10, s. 8-9, luettelo s. 4
Kartat:	Yleiskartta 1:2000, A4, s. 7

Karttaotteet: GT 6, 1:200 000, p. 1992, A4, s. 5
Peruskartta 4122 12 Kulennoinen, 1:20 000, p. 1987,
s. 6

Tutkimusperuste: Suunniteltujen kesäasuntojen rakentaminen.

KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS:

Kesällä 1995 tutkittavana ollut Punkaharjun Jousharjunniemen kivikautinen löytöpaikka sijaitsee noin 10 km länteen Punkaharjun kirkosta, Jänneveden itärannalla. Kvartsit löytyivät vuoden 1991 tarkastuksessa niemenkärjen eteläisimmän kumpareen (= yleiskartassa kumpare 1) kaakkoispuolelta, tien vierestä. Suunniteltu kesämökin paikka sijoittuu itäiselle rannalle törmän tasanteen alapuolelle.

Jousharjunniemi on mäntyä kasvavaa harjumaastoa, jossa on paikoin näkyvissä useita suppia, kumpareita, muinaisia rantavalleja ja -törmä. Niemen kannaksen kohdalla maasto tasaantuu ja rantamuodostelmat leviävät laajemmalle. Harjun rinteisiin on kaivettu vuonna 1940 Salpalinjan ampuma-asemia, juoksuhautoja ja muita suojarakennelmia. Niemen eteläosan rannoilla on muutama kesämökki. Harjun itäreunaan on tehty maantie, joka paikoitellen leikkaa kumpareiden reunoja.

Jousharjunniemen etelä- ja itärinteiden maaperä on moreenia, joka muuttuu paikoitellen rannan läheisyydessä ja kolmannen kumpareen luoteispuolella hiekaksi. Itärinteiden keskiosassa on selvä muinainen rantakivikko. Kaivausalueen runsaslöytöisimmällä tasolla maaperä vaihteli karkeasta hiekasta hietaan.

TUTKIMUSMENETELMÄT:

Kvartsien arvioidulle löytöpaikalle ja 79 - 82 m korkeudella olevalle kumpareita kiertävälle tasanteelle kaivettiin yhteensä 17 kpl noin 1 x 1 m:n suuruista koekuoppaa. Luoteisosan kaksi koekuoppaa sijoitettiin kolmannen kumpareen ja harjun väliselle kannakselle, josta yhden paikkakuntalaisen mukaan on löytynyt joitakin savi-ruukunpalasia.

Alueesta laadittiin yleiskartta 1:1000, joka puhtaaksi piirrettiin mittakaavaan 1:2000. Vanha kvartsien löytöpaikka ja Salpalinjan puolustuslaitteet merkittiin yleiskarttaan. Korkeuskiintopiste siirrettiin Lahdenkylän ja Virtasalmen kiintopisteistä järvenpintaan.

HAVAINNOT, LÖYDÖTTÖMYYS JA TUTKIMUSTULOKSET:

Koekuoppien havaintojen mukaan maaperä on hyvin kivikkoista. Kolmannen kumpareen pohjoispuolen hiekka-alueillakin koekuopat olivat löydöttömiä eikä niissä näkynyt muinaisjäännökseen viittaavia noki- tai likamaaläikkiä. Näissä koekuopissa näkyi ainoastaan pintamaan sekoittuminen ja ruosteenruskeita läikkiä. Alueen lounais-

ja luoteispuolilla on topografisesti parempia kivikautiselle asutukselle sopivia maasto-kohtia.

Kaivaustulosten perusteella ei ko. rakennushankkeille ole muinaismuistolain asettamaa estettä.

Helsingissä 31. 3. 1996

Simo Vanhatalo

VALOKUVALUETTELO:

Kuva- / negatiivinumero:

aihe:

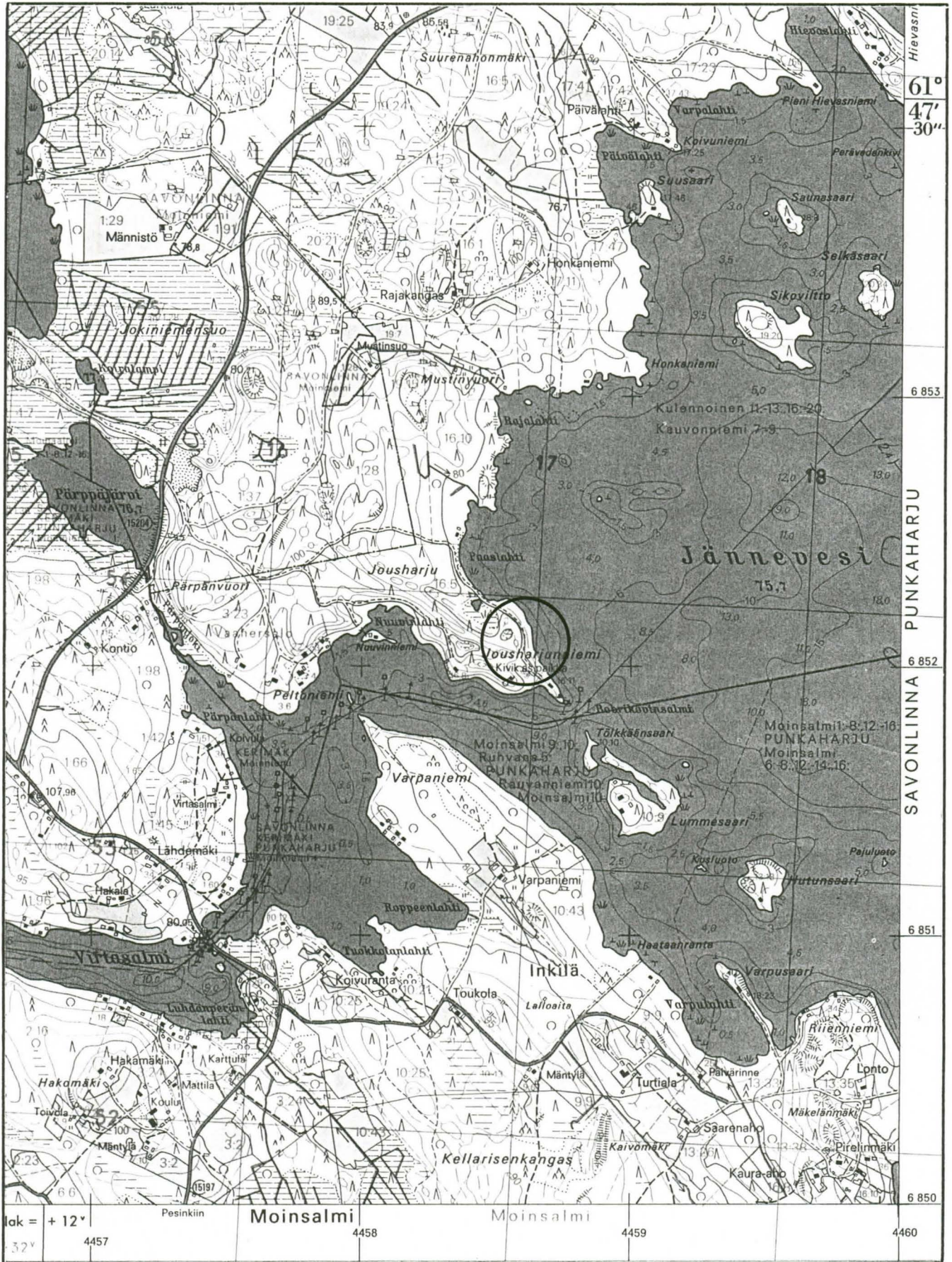
- 1 / 103154 Vuonna 1991 löydettyjen kvartsien (KM 26788) löytöpaikan ympäristöä, taustalla niemenkärjen kesämökki, kuvattu luoteesta.
- 2 / 103155 Vuonna 1991 löydettyjen kvartsien löytöpaikan ympäristöä, kuvattu etelästä.
- / 103156 Kvartsien löytöpaikan länsipuolen kumpareta, kuvattu idästä.
- 3 / 103157 Kolmannen kumpareen luoteispuolelle kaivettu koekuoppa, kuvattu pohjoisesta.
- 4 / 103158 Keskimmäisen kumpareen koillisrinnettä, taustalla Jännevesi, kuvattu lounaasta.
- 5 / 103159 Keskimmäisen kumpareen itärinteen tasannetta, jonka tie osittain peittää, kuvattu etelästä.
- 6 / 103160 Kolmannen kumpareen koillispuolen kivikkovalia, kuvattu luoteesta.
- 7 / 103161 Sama.
- 8 / 103162 Keskimmäisen kumpareen itärinteen tasannetta, jonka tie osittain peittää, kuvattu luoteesta.
- 9 / 103163 Kolmannen kumpareen luoteispäätä, taustalla suppalampi, kuvattu idästä.
- 10 / 103164 Kolmannen kumpareen pohjoispäätä, taustalla Jännevesi, kuvattu etelästä.

valokuvaaja: S. Vanhatalo

PUNKAHARJU 15 Jousharjunniemi
X= 6852 00 - 24, Y= 4458 48 - 62, Z= n. 80

Pk 4122 12 KULENNOINEN
1:20 000, p. 1987
Simo Vanhatalo 1995

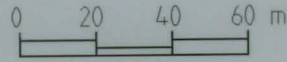

PUNKAHARJU 51 Joushar junniemi

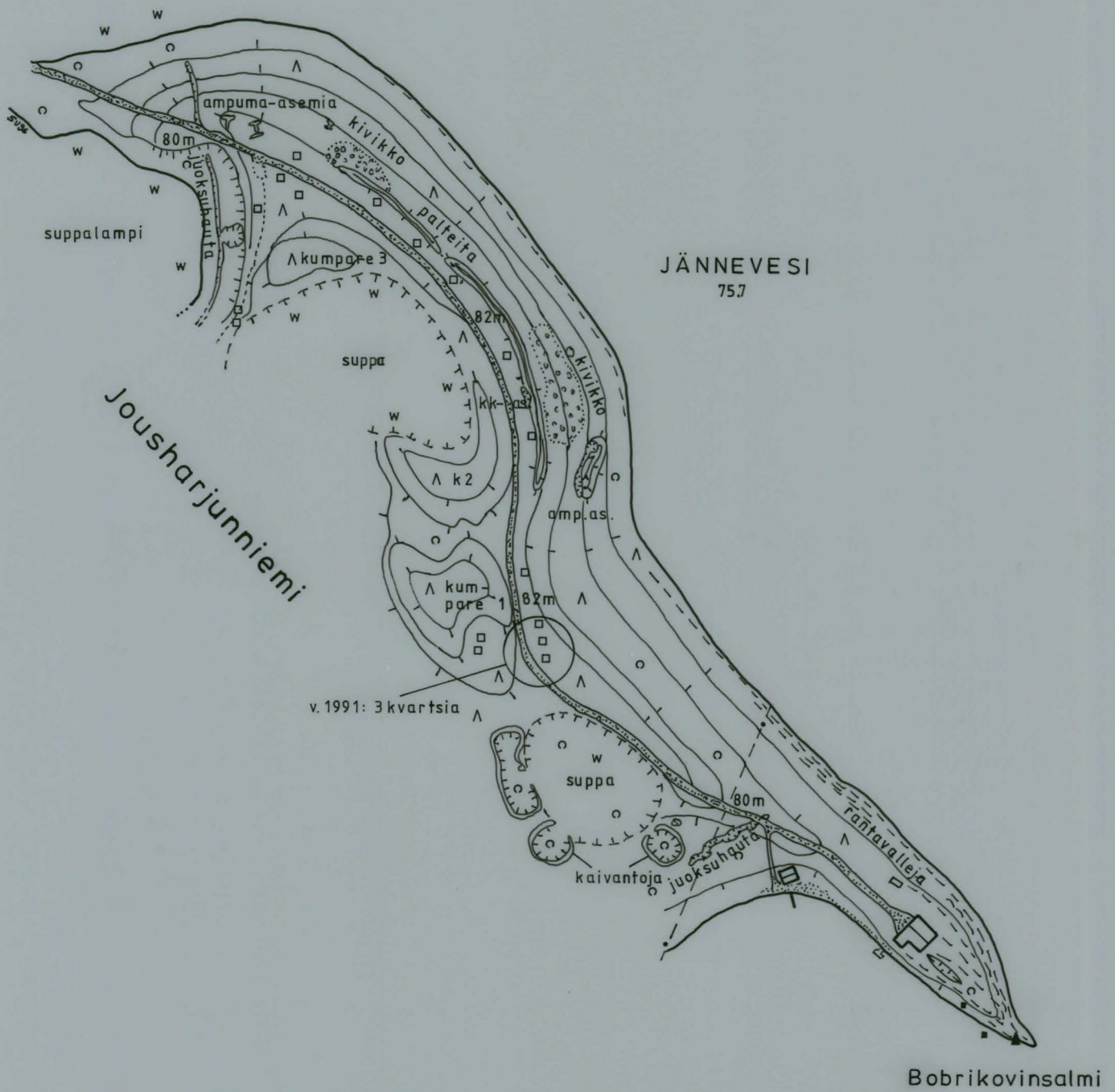
S. Vanhatalo 1995

yleiskartta 1:2000

piirt. P. Maaranen

□ koekuoppa (1 x 1 m) kaikki löydöttömiä

KUVA 1. F. 103154
 VUONNA 1991 LÖYDETTYJEN KVARTSIEEN (KM
 26788) LÖYTÖPAIKAN YMPÄRISTÖÄ, TAUSTAL-
 LA NIEMENKÄRJEN KESÄMÖKKI, KUVATTU LUO-
 TEESTA.

KUVA 2. F. 103155
 VUONNA 1991 LÖYDETTYJEN KVARTSIEEN LÖY-
 TÖPAIKAN YMPÄRISTÖÄ, KUVATTU ETELÄSTÄ.

KUVA 3. F. 103157
 KOLMANNEN KUMPAREEN LUOTEISPUOLELLE
 KAIVETTU KOEKUOPPA, KUVATTU POHJOISESTA.

KUVA 4. F. 103158
 KESKIMMÄISEN KUMPAREEN KOILLISRIIN-
 NETTÄ, TAUSTALLA JÄRNNEVESI, KUVATTU
 LOUNAASTA.

KUVA 5. F. 103159
 KESKIMMÄISEN KUMPAREEN ITÄRINTEEN
 TASANNETTA, JONKA TIE OSITTAIN PEITTÄÄ,
 KUVATTU ETELÄSTÄ.

KUVA 6. F.103160
KOLMANNEN KUMPAREEN KOILLISPUOLEN
KIVIKKOVALIA, KUVATTU LUOTTEESTA.

KUVA 7. F.103161
KOLMANNEN KUMPAREEN KOILLISPUO-
LEN KIVIKKOVALIA, KUVATTU LUOTTEESTA.

KUVA 8. F.103162
KESKIMMÄISEN KUMPAREEN ITÄRIINTEEN TA-
SANNETTA, JONKA TIE OSITTAIN PELTTÄÄ, KU-
VATTU LUOTTEESTA.

KUVA 9. F.103163
KOLMANNEN KUMPAREEN LUOTELSPÄÄTÄ,
TRUSTALLA SUPPALAMPI, KUVATTU IDÄSTÄ.

KUVA 10 F.103164
KOLMANNEN KUMPAREEN POKKOISPÄÄTÄ,
TAUSTALLA JÄNNEVESI, KUVATTU ETELÄSTÄ.